

Bibliografický záznam

LACHMANN, Filip. *Sociální teorie a pozdně moderní přístupy ke studiu kultury*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut sociologických studií, 2011. 69 s. Vedoucí diplomové práce PhDr. Jan Balon, Ph.D.

Abstrakt

Studium kultury je součástí zájmu sociologie, sociálních věd a vědy o člověku již od dob jejich vzniku. Tento zájem se však s postupem let a vývojem jednotlivých disciplin značně proměňoval, zejména ve 20. stol., kdy se fenomén kultury stal jedním z hlavních ukazatelů společenského soužití. Pojem kultura sám o sobě představuje velmi široký okruh činností, předmětů a charakteristik svázaných s člověkem a jeho jednáním. Předkládaná práce se zaměřuje na proces, v jehož průběhu sociální vědci začali kulturu vnímat už ne pouze jako soubor či zásobárnu hodnot, ale jako součást mocenského boje, hegemonie, ideologie a útlaku, v její každodennosti, vlivu na vědecké poznání a tvorbu společenského diskursu. Všímá si vzestupu kritických teorií, které vznikly především v souvislosti z tzv. „kulturním obratem“ započatým v poválečném období. Je zde zachycen vývoj sociální teorie jako disciplíny kombinující více přístupů, ukotvené spíše ve volnějším referenčním rámci, přičemž hlavním cílem je poukázat na rozdíl mezi sociální vědou typickou pro modernitu a více či méně postmoderními autory, které dnes zároveň považujeme za přední vědce a filosofy 20. stol. Tento přehled zahrnuje frankfurtskou školu T. Adorna, M. Horkheimera a H. Marcuse, britská kulturní studia S. Halla, poststrukturalismus M. Foucaulta a R. Barthese, dekonstrukci J. Derridy, postmoderní teorie J. Baudrillarda, Z. Baumana, J. Lyotarda, B. Latoura, postkolonialismus E. Saida, přínos P. Bourdieua a pojednání nad podobou současného světa F. Fukuyamy, E. Hobsbawma a S. Huntingtona. Tato práce chce shrnout jejich celkový přínos sociální vědě a poukázat na jeden z klíčových procesů 20. století, jehož výsledkem bylo opuštění projektu moderní racionality a její emancipační schopnosti a skutečnost, že do centra studia společnosti byla postavena kultura se všemi svými implikacemi.